MAATALOUS

”Sikaa on pakkasvarastoissa yllättävän paljon ajankohtaan nähden. Se on saatava myytyä johonkin, joten kisa esimerkiksi makkarapaikoista on tavallista kovempi.” **JOHTAJA VELI-MATTI JÄPPILÄ, HK SCAN**

Snellmankin taipuu: Sianlihan tuottaja-hinta laskee 5 senttiä

Lihatalo Snellman on pitkään pitänyt kiinni helmikuussa korkeiden rehukustannusten takia nostamastaan sianlihan tuottajahinnasta.

Nyt yhtiö joutuu kuitenkin taipumaan markkinatilanteen edessä. Sianlihan tuottajahinta laskee heinäkuun puolivälissä helmikuussa korotetut viisi senttiä kilolta.

”Tavoite oli pitää hinta kesän yli, mutta se ei enää nykyisellä sianlihan hintakehityksellä onnistunut”, Snellmanin alkutuotannon johtaja **Tomas Gäddnäs** sanoo.

Lisäksi ero muiden lihatalojen maksamaan hintaan kävi liian suureksi.

Porsaan hinnan osalta Snellman ei vielä torstaina ollut tehnyt päätöksiä.

Naudanlihan hintaa Snellman nostaa elokuun alusta viidellä sentillä tiloille, jotka sitoutuvat kirjallisesti gm-vapauteen.

Grillikauden kulutus ennallaan

Sianlihan kysyntä Suomessa on pysynyt Snellmanin mukaan suunnilleen ennallaan.

”Kuluttajat arvostavat yhä kotimaista laatua, sinänsä tilanne on vakaa. Grillipihvien ja makkaran kauppa on käynyt melko hyvin, siinä ei näy muutoksia aiempiin kesiin”, Snellmanin myynti- ja markkinointijohtaja **Peter Fagerholm** kertoo.

Vienti sen sijaan on heikentynyt viime vuodesta. ”Sianlihan myynti painottuu enemmän kotimaahan ja hintapainetta syntyy.”

Fagerholm uskoo, ettei hinnan lasku juuri yllätä tuottajia.

”Sianlihan hinta seuraa viljan hintaa, joka on tullut alas. Tuottajat osasivat varmaan odottaa tätä.”

Pakkasvarastoissa ennätysmäärä sikaa

HK Scanin eläinhankinnasta vastaava johtaja **Veli-Matti Jäppilä** kuvailee sianlihan markkinatilannetta hankalaksi.

”Sikaa on pakkasvarastoissa yllättävän paljon ajankohtaan nähden. Se on saatava myytyä johonkin, joten kisa esimerkiksi makkarapaikoista on tavallista kovempi.”

Jäppilän mukaan syksyyn lähdetään tänä vuonna harvinaisen kovilla varastomäärillä.

HK laski sianlihan tuottajahintaa viimeksi kaksi viikkoa sitten neljällä sentillä. Nykyisellä hinnalla on tarkoitus mennä todennäköisesti kesän yli alkusyksyyn. ”Jatko riippuu siitä, miten markkina kehittyy.”

Atria laski sianlihan tuottajahintaa viimeksi ennen juhannusta. Uusia laskuja ei ole ainakaan toistaiseksi tiedossa, lihaliiketoiminnan johtaja **Matti Perälä** kertoo.

”Huipusta on pudotettu kaikkiaan 10 senttiä. Nyt seurataan, mihin rahkeet riittävät.”

TERHI TORIKKA

Sateinen kukinta-aika lisää punahomeriskiä

Kostea ja sateinen sää viljan kukinta-aikana lisää riskiä punahomesienten tartunnalle sekä hometoksiinien muodostumiselle, Vilja-alan yhteistyöryhmä muistuttaa.

Pelkkä sademäärä ei vielä itsessään lisää riskiä, vaan siihen tarvitaan pidempikestoinen useiden päivien kostea sää.

Mikäli viileä sateinen sää jatkuu useita päiviä viikko ennen kukintaa ja kaksi viikkoa kukinnan jälkeen, riski kasvaa merkittävästi.

Riskiä lisää myös edelliseltä vuodelta pellolle jäänyt runsas kasvijätteiden määrä sekä peittaamattoman ja kunnostamattoman kylvösiemenen käyttö.

Kasvuston tarkkailu on nyt kaikilla viljoilla tärkeää.

Erityisesti kauralla punahomeen tuottamaa DON-toksiinia on esiintynyt sadossa yleisimmin ja kauralla toksiinin raja-arvot voivat herkästi ylittyä, kuten viime syksynä.

Kauran kukinnan voi todeta muutama päivä röyhylle tulon jälkeen röyhyn ollessa täydessä koossaan. Kukinta alkaa röyhyn yläosista ja etenee röyhyn alaosaan.

Punahomeen torjuntakäsittely suositellaan tehtäväksi kukinnan alkaessa aina täyteen kukintaan asti.

Torjuntaan on hyväksytty Suomessa seuraavat valmisteet: Delaro, Juventus, Maatilan Metkonatsoli, Maatilan Tebukonatsoli Duo, Proline ja Prosaro.

Käytössä on huomioitava, että valmisteiden varoaika on 35 vuorokautta.

Punahomeiden aiheuttama hometoksiiniriski on hyvä tiedostaa niin elintarvike- kuin rehuntuotantoon tarkoitetussa viljantuotannossa sekä tilojen käyttäessä viljaa omien kotieläinten ruokinnassa.

Viljan hometoksiinianalyysejä tekevät Evira, MTT, Eurofins Scientific Finland Oy sekä teollisuuden ja kaupan viljan vastaanotto.

MT

Koloradonkuoriaisia löytyi lisää

Tällä viikolla löytyi kaksi uutta koloradonkuoriaisesiintymää Etelä-Karjalassa ja Etelä-Savossa, Evira tiedottaa. Uudet löydökset sijaitsevat Taipalsaarella ja Hirvensalmella.

Ensimmäiset koloradonkuoriaiset havaittiin jo kesäkuun alussa Savitaipaleelta. Kaikki löydökset ovat kotitarveviljelijöiden havaitsemia ja ilmoittamia.

Toinen uusista esiintymistä on samalla paikalla talvehtinut pesäke, jota ei viime vuoden perunakasvustosta ole havaittu. Toinen on yksittäisen aikuisen kuoriaisen ja sen toukkavaiheessa olevien jälkeläisten muodostama pesäke.

Löydösten perusteella on syytä epäillä, että vuosien 2011 ja 2012 esiintymisalueilta voi edelleen löytyä uusia talvehtineita pesäkkeitä.

Toisaalta on mahdollista, että uusia aikuisia kuoriaisia on kulkeutunut jo kesäkuun alun lämpimien kaakkoisvirtausten mukana Suomeen.

Perunan ammatti- ja kotitarveviljelijöiden omatoiminen kuoriaisten tarkkailu perunakasvustoista etenkin vuosien 2011 ja 2012 löydösalueilla koko eteläisessä Suomessa on nyt erityisen tärkeää.

Perunakasvustosta voi tähän aikaan löytyä aikuisia koloradonkuoriaisia, munaryhmiä ja toukkia.

Kotitarveviljelijät ovat tehneet kaikki kesän koloradonkuoriaislöydökset.

Evira kehottaa soittamaan heti kaikista koloradonkuoriaisepäilyistä havaintoilmoitusnumeroon 040 801 4407.

Tarkastuksista ja torjunnasta vastaavat Eviran ja elykeskusten tarkastajat. Omatoimiseen torjuntaan ei pidä ryhtyä, koska se vaikeuttaa viranomaisten suorittamien torjuntatoimien onnistumista.

Torjunnan kannalta on tärkeää, että esiintymä havaittaisiin mahdollisimman aikaisin, ennen kuin toukat riittävästi ruokailtuaan kaivautuvat maahan koteloitumaan.

MT

Ison tilan tulot kertyvät monista pienistä puroista

Suurilla ruotsalaisilla maatiloilla viljely on tärkein, mutta ei ainoa tulonlähde. Yhteistyöllä tilat saavat lisää kannattavuutta.

GENARP/ASMUNDTORP/MOTALA, RUOTSI (MT)

Energian myynnistä on tullut tärkeä tulonlähde ruotsalaiselle suurtilalle Genarpissa Etelä-Ruotsissa.

Tilalla on peltoalaa 2 600 hehtaaria ja metsää 2 000 hehtaaria. Tila muodostuu kahdesta vanhasta tilasta, joten tilakeskuksia on kaksi noin 20 kilometrin etäisyydellä toisistaan.

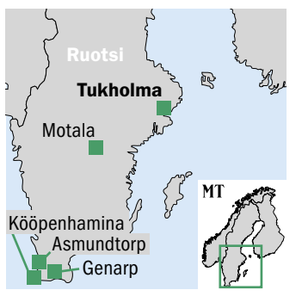

Pellot sijaitsevat aivan tilakeskusten ympärillä. Ruotsin ainut sokeritehdas on toisen tilakeskuksen vieressä.

Viljelyksessä tällä yhdellä Ruotsin suurimmista tiloista on sokerijuurikasta, rapsia sekä viljan ja nurmikasvien siementuotantoa.

Tilan pehtorina työskentelevä **Jakob Ilsö** sanoo, että tilalla pyritään vuosittain nostamaan liikevaihtoa viisi prosenttia.

Keskimäärin tavoitteeseen on tilalla päästy, mutta vuodet vaihtelevat sään ja hintatasojen mukaan hyvistä huonoihin.

Oljenpoltto kannattaa

Molempiin tilakeskuksiin on rakennettu viime vuosina oljenpolttolaitokset, joista saadaan sähköä ja lämpöä omaan käyttöön sekä myyntiin.

Ilsö kehuu oljenpolttoa kannattavaksi toiminnaksi ja se on nostanut koko tilan kannattavuutta. Oljenpolttolaitoksen rakentamiseen ja energian tuotantoon ei ole käytetty yhtään tukirahaa, ja laitokset maksavat itsensä takaisin viidessä vuodessa.

Sähköä myydään vuodessa 17 000 megawattituntia.

Tilalla on myös kuusi tuulivoimalaa, mutta ne eivät Ilsön mukaan ole kannattavia, koska tarvitsevat valtiontukea toimiakseen.

Lisäksi tila saa tuloja koneurakoinnista, tilan mailla sijaitsevien 140 asunnon vuokraamisesta sekä metsätaloudesta.

Ilsö ei kanna huolta maatalouspolitiikan muutoksista. Hän toteaa, että politiikan muuttuessa on keksittävä uusia keinoja pärjätä. Murehtimaan ei kannata jäädä.

Suurimmaksi tulevaisuuden haasteeksi hän näkee osaavan työvoiman saannin jatkossa.

Tila työllistää tällä hetkellä 24 henkilöä.

Kasvua yhteistyöllä

Yhteistyö on paisuttanut kaksi 90-luvulla vielä 20–30 hehtaarin kokoista viljatilaa 950 hehtaarin yhteistilaksi Asmundtorpissa.

Tilan toinen osakas **Lars Wall Persson** kertoo, että tilat aloittivat yhteistyön 90-luvulla ja vuonna 2003 tilat yhdistettiin samaksi yritykseksi.

Yrityksen tuloista 40 prosenttia tulee vihannesviljelystä, toinen 40 prosenttia vihannespakkaamosta ja 20 prosenttia viljanviljelystä.

Viljanviljely ei ole yrityksen talouden kannalta merkittävää, mutta siitä ei haluta luopua tunnesyistä, koska molemmat osakkaat ovat aloittaneet viljelijän ammattinsa sillä. Viime vuosina myös kannattavuus on ollut viljoilla parempi kuin aikaisemmin.

Vihannespakkaamo toimii ympäri vuoden kuutena päivänä viikossa. Kesän neljäksi kuukaudeksi riittää tuotteita omilta pelloilta. Muuna aikana vihanneksia tuodaan ulkomailta, enimmäkseen Italiasta ja Israelista.

Alkukesästä taasen pakkaamo harjoittaa vientiä. Vihannesten määränpää on Suomi ennen kuin suomalainen sato valmistuu.

Tuotteita ei varastoida pakkaamolla tai tilalla päivää pidempään, vaan kaikki myydään tuoreena.

Urakointia ja lihakauppaa

Jakob Anderssonilla on 300 hehtaarin tilallaan Motalassa monta rautaa tulessa. Viljanviljelyn ohella tilalla kasvatetaan lihakarjaa, jonka lihaa myydään paikallisessa maatilapuodissa sekä verkossa.

Lisäksi tilan koneilla harjoitetaan pelto- ja maansiirtourakointia ja isäntä on suunnitellut paalikärryn, jota valmistetaan myyntiin.

Viljelijäperheeltä onnistuvat myös putkityöt, joita on tehty muun muassa lämpölaitoksen rakennustyömaalla, kun samalla hoidettiin myös rakennuksen maansiirtotyöt.

Viljelyssä tila tekee yhteistyötä kahden naapuritilan kanssa. Toisella naapureista on perunaa, ja tilat vaihtelevat kolmestaan lohkojaan, jotta peruna saa hyvän viljelykierron.

Tiloilla on yhteinen puimuri, jolla puidaan vuosittain yli 700 hehtaaria. Yhteisellä kasvinsuojeluruiskulla tehdään omien peltojen lisäksi urakointia, ja pinta-alaa kertyy noin 2 000 hehtaaria kesässä.

Ilsön tapaan myös Andersson on innostunut oljen poltosta.

Hän on rakentanut uuden viljankuivaamon, joka toimii tietokoneohjauksella. Polttoaineena kuivurissa käytetään olkea ja kokeilussa on myös energiapaju.

TUURE KIVIRANTA

TUURE KIVIRANTA

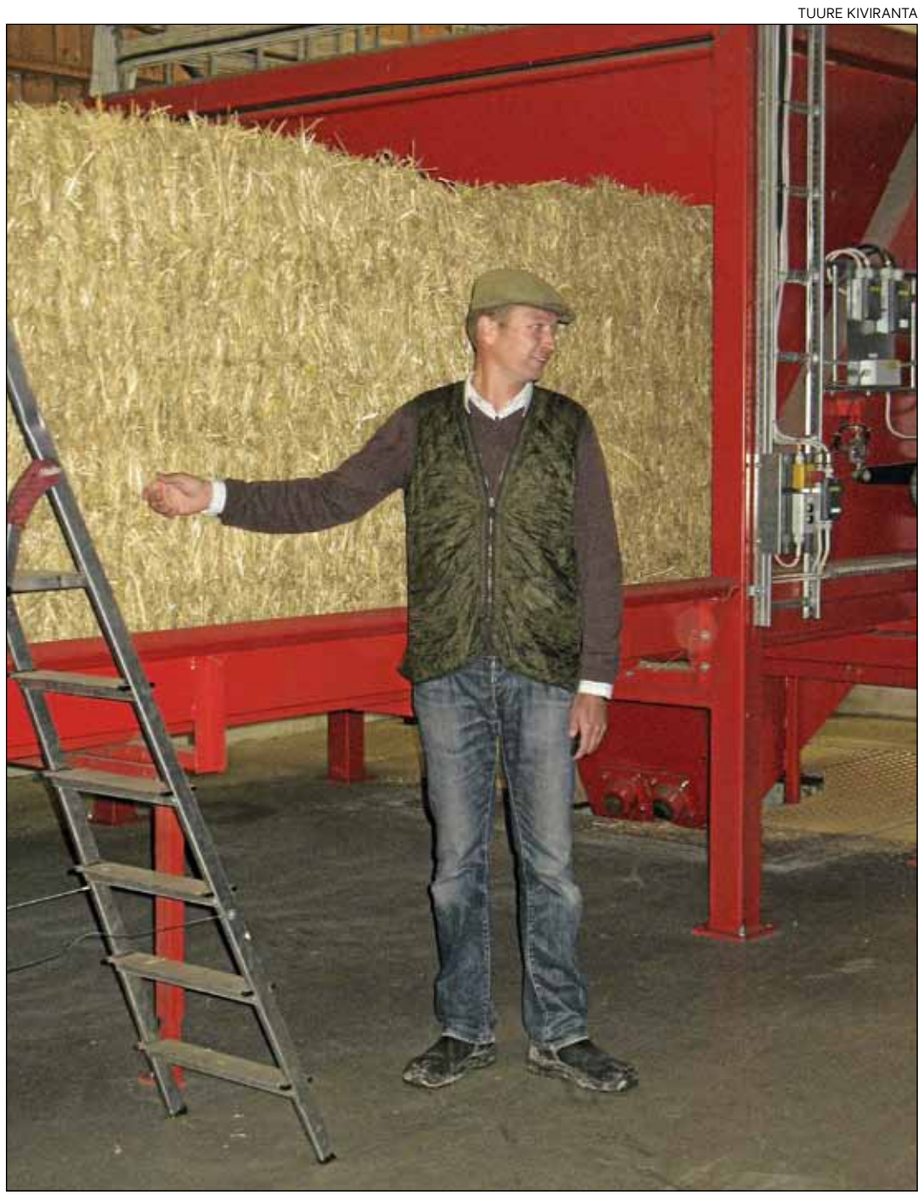

”Oljen syöttö uuniin tapahtuu automaattisesti”, Jakob Ilsö kertoo Svenstorp-tilan oljenpolttolaitoksella.

Jakob Andersson esitteli tietokoneohjattua uutta kuivaamoaan, jota lämmitetään polttamalla olkea.

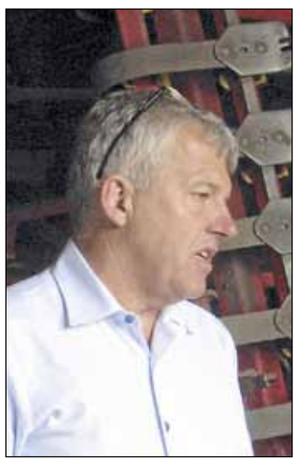

Lars Wall Persson on osakkaana lähes tuhannen hehtaarin yhteistilassa.

Kymmenen tonnin ruissato

GENARP/MOTALA, RUOTSI (MT)

Satotasojen sekä pellon hinnan vaihtelu on Ruotsissa suurta.

Maan eteläosassa tavoitellaan 12 tonnin vehnän hehtaarisatoja, kun taas Tukholman korkeudella ja pohjoisempana ollaan lähellä Suomen satotasoja.

Jakob Andersson kertoo viime vuonna saaneensa Evolorukiista Motalassa satoa 10 tonnia hehtaarilta. Vuosi oli poikkeuksellinen, yleensä ruissato on hänen tilallaan noin 7 tonnia hehtaarilta.

Jakob Ilsö sanoo viiden vuoden keskiarvon vehnällä olevan 8 tonnia hehtaarilta. Keskiarvo pyritään nostamaan tilalla 10 tonniin.

Lohkoilla, joilla tavoitellaan 12 tonnin vehnäsatoa, käytetään typpeä 200–220 kiloa hehtaarille.

Sokerijuurikkaasta Ilsön hoitamalla tilalla Genarpissa saadaan noin 12 tonnia puhdasta sokeria hehtaarilta.

Ilsö muistuttaa, että isolla tilalla on oltava erittäin tarkka viljelyssä. Pienet virheet viljelytoimissa kasvavat pinta-alan mukana suuriksi.

Andersson kertoo jättäneensä tilallaan kesannoinnin pois viljelykierrosta, jotta koko ala on kokoajan tuotannossa. Monipuolinen viljelykierto, jossa on viljan lisäksi nurmia ja syysrapsia, ei hänen mukaansa kesantoa kaipaa.

Tilalla on tehty viljelykiertosuunnitelmat lohkoille maankasvukunnon mukaan. Suunnitelmia ei kuitenkaan noudateta aivan orjallisesti, vaan hintaodotukset vaikuttavat osaltaan kasvivalintaan.

Korkea hinta hidastaa maakauppoja

Pellon hinta vaihtelee Ruotsissa satotasojen mukaan. Etelän suotuisilla alueilla hehtaarihinta on ei-sukulaisten välisissä kaupoissa 40 000 euron luokkaa, Tukholman korkeudella 20 000 euroa.

Ruotsin maatalousministeriön tilastojen mukaan vuonna 2011 keskimääräinen hinta peltokaupoissa oli 7 000 euroa hehtaarilta.

Viljelijät sanovat pellon hinnan karanneen liian korkeaksi. Lisämaata on mahdotonta hankkia.

Ruotsissa on viljelyalaa 2,6 miljoonaa hehtaaria. Maatiloja on noin 70 000, jolloin keskimääräinen tilakoko on noin 40 hehtaaria. Pienten tilojen omistajat saavat useimmiten pääosan ansiotuloistaan muista töistä kuin maatilastaan.

TUURE KIVIRANTA

» Isolla tilalla on oltava erittäin tarkka viljelyssä. Pienet virheet viljelytoimissa kasvavat pinta-alan mukana suuriksi. «

JAKOB ILSÖ

Rypsikokeita ja työnäytöksiä Västankvarnin peltopäivässä

Tutkimuspäällikkö **Patrik Erlund** Uudenmaan ruotsinkielisestä neuvontajärjestöstä (NSL) mittaa käsillään kahta rypsiruutua. Peitatulla siemenellä kylvetty kukkii runsaammin ja korsi on pidempää kuin ilman peittausta jäänyt.

Rypsin koeruutuihin voi tutustua ensi viikon torstaina 11.7. Västankvarnin peltopäivässä Inkoossa kuten myös muihin koetilan kokeisiin. Koepaikka on Suomen eteläisin ja koeruuduilla kasvaa viljoja sekä syys- ja kevätöljykasveja.

Peltopäivän antia esiteltiin etukäteen lehdistölle perjantaina.

Rypsikoe liittyy neonikotinoidien kieltämiseen peittausaineena ensi kesän kylvöillä. Ilman peittaustakin rypsiä pystytään viljelemään, mutta sato saattaa kärsiä. Västankvarnin kokeen toivotaan antavan tähän osviittaa.

Viime talvi teki pahaa jälkeä syysviljakokeelle, joka jouduttiin rikkomaan talvituhojen takia. Syysrapsitkin näyttivät surkealta keväällä, mutta yllättävän hyvin ne toipuivat, Erlund kertoo.

Tuoretta viljelytietoa

NSL järjestää yhdessä Västankvarnin koetilan ja Pro Agria Etelä-Suomen kanssa tämän vuoden laajimman peltopäivän. Koolla ollaan neljättä kertaa. Kaksi vuotta sitten vieraita oli 1 300 ja nyt odotetaan selvästi enemmän.

Idea on samanlainen kuin Borgebyn peltopäivillä Ruotsissa. Sekin alkoi pienestä, sillä ensimmäisellä kerralla mukana oli 150 viljelijää. Viime vuosina vieraita on ollut yli 10 000 ja tapahtuma on muuttunut kaksipäiväiseksi.

VEIKKO NIITTYMAA

Patrik Erlund esittelee Suomen eteläisimpiä rypsin koeruutuja, joihin voi tutustua peltopäivässä Inkoossa.

Viljelijät voivat tutustua koekenttiin ja seurata sänkimuokkauksen työnäytöksiä, teltassa pidetään lyhyitä tietoiskuja ja neuvojat ovat paikalla vastaamassa kysymyksiin.

Peltopäivän pääpuhuja on MTK:n kasvinviljelyasiamies **Max Schulman**, joka kertoo suomalaisen kasvinviljelyn vahvuuksista.

Handelsbankenin Ruotsin maatalousekonomisti **Mikael Rubin** pohtii sadon hinnan suojaamista pörssifutuureilla ja Polar Oatsin **Tomi Virolainen** kertoo viljelijävetoisesta viljan viennistä.

Näytteilleasettajia on viitisenkymmentä. Mukana on konekauppiaita sekä lannoite-, torjunta-aine- ja vilja-alan toimijoita.

Koekentän viereen kaivetaan parimetrinen maakuoppa, jonka toisella reunalla kasvaa viljaa ja toisella nurmea. Maan rakennetta voi tutkailla rauhassa. Kaksi vuotta sitten kuopassa riitti vilskettä.

Kasvinsuojeluruiskun suuttimien eroja esitellään testipenkillä, jossa on kerralla kuusi suutinta. Suutinvalinnat on syytä tuntea, sillä uudet vesistörajoitteet tulevat voimaan ensi vuonna.

VEIKKO NIITTYMAA

KESKUSTELE VERKKOLEHDESSÄ
Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdessä osoitteessa www.maaseuduntulevaisuus.fi.